

S-Pankki

FIM

# VASTUULLISEN SIJOITTAMISEN RAPORTTI

**2019** – ENSIMMÄINEN VUOSIPUOLISKO

**SISÄLLYS**

<b>1</b>	Johdanto	1
<b>1.1</b>	Vastuullisuus sijoittamisessa	1
<b>2</b>	Ensimmäisen vuosipuoliskon toiminta	2
<b>2.1</b>	Tuotteet	2
<b>2.2</b>	Vaikuttaminen	2
<b>2.2.1</b>	Yritystapaamiset	2
<b>2.2.2</b>	Yhteisvaikuttaminen	2
<b>2.2.3</b>	Yhtiökokoukset	4
<b>2.2.4</b>	Suora yhtiövaikuttaminen	4
<b>2.3</b>	Rahastojen hiilijalanjäljet	5
<b>2.4</b>	Vaikuttavuussijoittaminen	5
	Miten ilmastonmuutos, keskuspankit ja rahoitusvakaus liittyvät toisiinsa?	7
	Liitteet	9

## 1 JOHDANTO

Vastuullisesta sijoittamisesta on puhuttu maailmalla ja Suomessa viime aikoina erittäin paljon. Sijoittajien ja yleisön kiinnostus aiheeseen on kasvanut voimakkaasti jo kymmenisen vuotta, mutta viimeisen muutaman vuoden aikana nähty kehitys on ollut jopa odotuksia voimakkaampaa. Ilmastonmuutos ja sijoittajien rooli sen ratkaisemisessa on eittämättä suurin syy kiinnostuksen kasvuun.

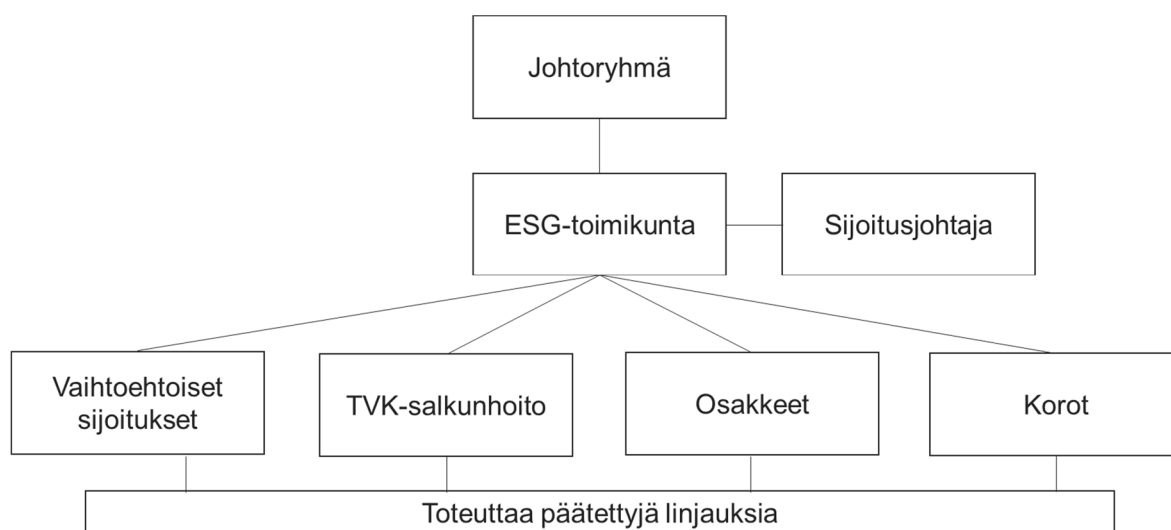
Tämä on S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminnan ensimmäinen vastuullisen sijoittamisen raportti. Varallisuudenhoitoliiketoiminta vastaa S-Pankki-konsernin varainhoitopalveluiden tuottamisesta, asiakkuuksista sekä liiketoiminnan kehittämistä. Liiketoiminta tarjoaa S-Pankki-brändin alla säästämisen ja sijoittamisen palveluita kuluttaja-asiakkaille. FIM-brändin alla tarjotaan yksityispankkipalveluita sekä palveluita institutionaalisille sijoittajille.

Tämä raportti kertoo, miten vastuullisuus on kuulunut sijoitustoimintaamme alkuvuonna 2019. Emme nimittäin erittele vastuullista sijoittamista ja "tavallista" sijoittamista, vaan meille kyse on samasta asiasta. Katsauksemme sisältää lisäksi pääekonomistimme artikkelin "Miten ilmastonmuutos, keskuspankit ja rahoitusvakaus liittyvät toisiinsa?"

### 1.1 Vastuullisuus sijoittamisessa

Vastuullinen sijoittaminen ei ole erillinen asia, vaan olennainen osa sijoituspäätöksiamme. Tätä kuvastaa organisoitumisemme (Kuva 1). Meillä ei ole erillistä vastuullisen sijoittamisen osastoa, vaan olemme luoneet prosessin, jossa jokainen sijoituspäätöksiä tekevä henkilö vastaa osaltaan vastuullisuuden integroinnista sijoituspäätöksiin. Näin voimme varmistaa, että relevantit ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan (ESG) liittyvät kysymykset todella tulevat huomioituiksi päätöksenteossa. Salkunhoidosta vastaava sijoitusjohtaja vastaa kokonaisuudesta.

Yritysten toiminta vaikuttaa laajasti niiden sidosryhmiin, kuten työntekijöihin, asiakkaisiin, alihankkijoihin, ympäristöön ja koko yhteiskuntaan. Näillä vaikutuksilla on merkitystä myös yritysten omaan taloudelliseen menestykseen. Siksi ei ole yhdentekevää, miten yritykset toimivat. Tämän vuoksi arvioimme sijoitusanalyysissä ja -päätöksissä mahdollisimman hyvin relevantit vastuullisuusnäkökulmat. Periaatteet, joiden mukaan vastuullisuus huomioidaan sijoitustoiminnassamme ja omistajavaikuttamisessa, on kuvattu vastuullisen sijoittamisen periaatteissa ja omistajapolitiikassa. Nämä löytyvät verkkosivuiltamme osoitteesta [fim.com](http://fim.com).



Kuva 1

## 2 ENSIMMÄISEN VUOSIPUOLISKON TOIMINTA

### 2.1 Tuotteet

Käyttämämme vastuullisen sijoittamisen strategiat kattavat osake- ja korkorahastomme sekä enimmäkseen näihin sijoittavat yhdistelmärahastomme. Näin ollen kaikki rahastomme on vastuullisia. FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheen rahastoissa vastuullisuus on viety vielä yleisiä vastuullisen sijoittamisen periaatteitamme pidemmälle, ja alkuvuonna toimme kaksi uutta FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheen rahastoa markkinoille.

Ensimmäinen uusista tuotteista on FIM Passiivinen Eurooppa ESG. Kyseessä on passiivinen eurooppalainen osakerahasto, joka tavoittelee yleistä eurooppalaisen osakemarkkinoiden tuottoa. Rahasto kuitenkin eroaa tyyppillisestä markkinatuottoa tavoittelevasta rahastosta poissulkemalla vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti tiettyjä yhtiöitä sijoituksistaan. Rahasto huomioi FIM Varainhoidon poissulkulistan. Tämän lisäksi rahasto ei sijoita yhtiöihin, joiden ESG-luokitus ei ole riittävän korkea. Rahaston sijoituksiin myös vaikutetaan tarvittaessa.

Toinen uusista tuotteista on FIM European HY ESG. Rahasto sijoittaa eurooppalaisten matalan luottoluokituksen yhtiöiden liikkeeseenlaskemiin korkoinstrumentteihin. Normaalin kattavan ESG-prosessimme lisäksi rahaston sijoituskohteiden ESG-luokituksen tulee olla riittävällä tasolla. Rahaston sijoituksiin myös vaikutetaan tarvittaessa.

Edellä mainittujen lisäksi FIM Vastuullisuus Plus -rahastoperheeseen kuuluu kaksi aiemmin lanseerattua rahastoa: vihreisiin joukkovelkakirjoihin eli green bondeihin sijoittava FIM IG Green ESG ja kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittava FIM Kehittyvät Markkinat ESG.

### 2.2 Vaikuttaminen

#### 2.2.1 Yritystapaamiset

Vaikuttaminen on tärkeää ja sijoittajilla on siihen erinomainen mahdollisuus. Vaikutamme sijoituskohteisiimme monin tavoin. Kaikkein

yksinkertaisimmillaan vaikuttaminen tapahtuu yritysjohtoon normaaleissa tapaamisissa, tiedonhankinnan yhteydessä. Esittämällä yritysjohtolle kysymyksiä ESG-asioista, välitämme yritysjohtolle viestin siitä, että koemme asiat merkityksellisiksi. Vuoden 2019 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana salkunhoitajamme tapasivat yritysjohtoa 214 kertaa. Noin 27 %:ssa tapaamisista keskusteltiin vastuullisuuteen liittyvistä asioista.

#### 2.2.2 Yhteisvaikuttaminen

Sijoittajien yhteisvaikuttaminen on myös hyvä keino vaikuttaa yrityksiin. Vaikuttaminen voi olla proaktiivista tai reaktiivista ja se voi kohdistua johonkin teemaan tai yksittäiseen ongelmaan. Olemme mukana neljässä yhteisvaikuttamisen hankkeessa.

**Climate Action 100+** on sijoittajien vuoden 2017 lopussa käynnistämä viisivuotinen aloite. Aloitteessa vaikutetaan systemaattisesti yrityksiin, jotka ovat merkittävimpiä kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttajia ja siten avainasemassa Pariisin ilmasopimuksen toteuttamisessa. Vaikuttamisen etenemistä seurataan järjestelmällisesti vuosittain julkaistavalla raportilla. Vaikuttamisen kohteena on yli 160 yritystä ympäri maailmaa.

Hankkeessa on mukana tällä hetkellä yli 320 sijoittajaa, joiden yhteenlasketut sijoitettavat varat ovat noin 33 000 miljardia Yhdysvaltain dollaria.

Aloitteen tarkoituksena on saada kohdeyritysten johto:

- Luomaan hallintomalli, jossa yrityksen hallituksella on vastuu ilmastonmuutokseen liittyvien riskien ja mahdollisuuksien huomioimisesta ja seurannasta
- Vähentämään päästöjä oman toiminnan lisäksi yrityksen koko arvoketjussa niin, että tavoitteet ovat linjassa Pariisin ilmasopimuksen tavoitteiden kanssa
- Tuottamaan tietoa toimintansa vaikutuksista ilmastonmuutokseen sijoittajien päätöksenteon tueksi TCFD:n suositusten mukaisesti

Climate Action 100+:n onnistumisista ja etenemisestä on luvassa ensimmäisiä tietoja tulevana syksynä, kun ensimmäinen julkinen raportti edistymisestä valmistuu.

Aloitteesta löytyy lisää tietoa osoitteesta [climateaction100.org](https://climateaction100.org).

**Mining & Tailings Safety** -hankkeessa sijoittajien yhteisvaikuttaminen sai alkunsa viimeaikaisten, lukuisia ihmishenkiä vaatineiden ja kymmeniä miljardeja euroja taloudellisia tappioita aiheuttaneiden onnettomuuksien seurauksena. Onnettomuudet ovat liittyneet kaivosjätettä säilövien altaiden murtumiseen. Altaita arvioidaan olevan maailmassa noin 18 000.

Vaikuttamistyötä hallinnoi Englannin kirkon eläkerahasto yhdessä ruotsalaisten AP-rahastojen eettisen neuvoston kanssa. Aloitteessa vaaditaan riippumattoman ja julkisen kansainvälisen monitorointi- ja luokitusjärjestelmän perustamista kaivosyhtiöiden jätealtille. Samalla vaaditaan jätealtilden vuosittaisia auditointeja ja varmistuksia siitä, että turvallisuusstandardeja noudatetaan. Tiedot kaikista altaista tulisi ylläpitää julkisessa tietokannassa.

Vaikuttaminen laitettiin liikkeelle lähestymällä liki 700 yhtiötä maailmanlaajuisesti vaatien näiltä tietoa kaivosjätealtaista.

- Tietojen tulee olla hallituksen puheenjohtajan ja/tai toimitusjohtajan vahvistamia ja niiden tulisi olla saatavilla yrityksen verkkosivuilla
- Informaation tulee sisältää tieto kaikista altaista, joihin yhtiö millään lailla liittyy
- Yritysten tulee lähettää tieto täytetystä informaatiosta vaikuttamisohjelman koordinaattorille

Ensimmäisessä vaiheessa aloitteesta otettiin yhteyttä 655 yhtiöön. Juhannukseen mennessä 29 maailman 50 suurimmasta kaivosyhtiöstä on julkistanut vaaditut tiedot. Monen tuhannen altaan tiedot ovat jo julkisesti saatavilla. Lähetettyjen kyselyjen perusteella voidaan toistaiseksi todeta, että hiukan yli 200 yritystä on vastannut. 118 yhtiötä on ilmoittanut, ettei heillä ole kyseisenkaltaisia

altaita. 77 yhtiötä on vahvistanut, että heillä on altaita. 30 yhtiötä ei ole vielä julkistanut tietoa verkkosivuillaan tai on pyytänyt lisää aikaa julkistamiselle. 453 yhtiötä ei ole vielä vastannut vaatimuksiin. Kaivosteollisuudessa yhtiöt, jotka edustavat noin 50 prosenttia toimialan markkina-arvosta, ovat toistaiseksi vastanneet vaatimuksiin. Vastaamattomia yrityksiä lähestytään parhaillaan uudelleen.

Monet suuret kaivosyhtiöt ovat myötämielisiä ja positiivisesti mukana kaivosjätteiden varastointialtisiin liittyvien ongelmien ratkaisemisessa, koska monessa tapauksessa kyseessä on "license to operate" -tyyppinen tilanne. Paitsi ihmishenkien menetyksiä ja muuta inhimillistä kärsimystä, onnettomuudet aiheuttavat potentiaalisesti kymmenien miljardien eurojen taloudellisia tappioita.

Lisätietoa aloitteesta löytyy osoitteesta [churchofengland.org/investor-mining-tailings-safety-initiative](https://churchofengland.org/investor-mining-tailings-safety-initiative).

**Tobacco-Free finance Pledge** on Tobacco Free Portfolios -organisaation liikkeelle laittama aloite, joka tekee työtä sen eteen, että finanssisektori lopettaa tupakkayhtiöihin sijoittamisen sekä niiden rahoittamisen ja vakuuttamisen.

S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminta liittyi aloitteeseen alkuvuonna 2019. Seuraavassa käydään tarkemmin läpi Tobacco-Free Finance -aloitteen pyrkimyksiä ja tavoitteita.

Aloite nostaa esille sellaisia finanssi-instituutioita, jotka ovat ottaneet käyttöön tupakan valmistajia pois-sulkevia strategioita ja kannustaa muita ottamaan heistä mallia.

Aloite myös kannustaa finanssisektoria ottamaan aktiivisen roolin YK:n asettamien globaalien kestävän kehityksen tavoitteiden, kuten *SDG 3: Terveys ja hyvinvointi ja SDG 17: Yhteistyö*, saavuttamisessa – WHO:n raamisopimusta tupakoinnin rajoittamiseksi unohtamatta.

Aloite nostaa tietoisuutta toimialan sisällä finanssisektorin tärkeästä roolista tupakkavapaan maailman saavuttamisessa sekä kannustaa harkitsemaan uudelleen ja katkaisemaan erilaiset finanssi- ja liikesuhteet tupakkayhtiöiden kanssa. Lisäksi aloite

rohkaisee tupakkavapaiden linjausten käyttöönottoon finanssisektorilla.

Aloite pyrkii tuomaan esille, että tupakka-ala poikkeaa muista toimialoista. Tupakka on tuotteena sellainen, että turvallista käytön määrää ei ole, eikä vaikuttaminen tupakkayhtiöihin ole mahdollista.

On syytä huomata, että esimerkiksi YK:n Global Compact -aloite, jota useat varainhoitajat sanovat seuraavansa, on poissulkenut tupakanvalmistajat aloitteen piiristä. Syynä poissulkemiseen on näkemys, jonka mukaan tupakanvalmistajien toiminta on täysin aloitteen tavoitteita vastaan.

S-Pankki- ja FIM-rahastot eivät ole useaan vuoteen tehneet suoria sijoituksia tupakanvalmistajiin, koska yhtiöt kuuluvat poissulkulistallemme.

Lisätietoa vetoomuksesta osoitteessa [tobacofreeportfolios.org/the-tobacco-free-finance-pledge](https://tobacofreeportfolios.org/the-tobacco-free-finance-pledge).

**CDP** (aiemmin Carbon Disclosure Project) on merkittävä ja pitkäaikainen sijoittajien vaikuttamiskanava. CDP jakautuu nykyään erillisiin ilmasto-, vesi- ja metsäohjelmiin. Olemme mukana kaikissa kolmessa ohjelmassa. CDP:llä on merkittävä rooli viimeisen vuosikymmenen aikana tapahtuneessa hiilidioksidipäästöjen mittaamisen ja raportoinnin kehityksessä. Sijoittajat ovat jo vuosikausia vaatineet tuhansille yrityksille vuosittain lähetettävässä kirjeessä tietoa yritysten kohtaamista ilmatoriskeistä ja -mahdollisuuksista. Samalla yrityksiä on kannustettu raportoimaan kattavasti kasvihuonekaasupäästöistään. Tämä raportointi mahdollistaa tietojen hyödyntämisen, kun yritysten tulevaisuuden toimintaedellytyksiä analysoidaan muun muassa sijoituspäätöksiä varten. CDP:n tuottama informaatio tarjoaa myös hyvän lähtökohdan erilaiseen ilmastomuutokseen ja muuhun ympäristöön liittyvään vaikuttamiseen. CDP:n vuosien varrella keräämän tietokannan sanotaan olevan maailman kattavin yritysten itse raportoima ympäristöön liittyvä tietokanta.

Kuluvana vuonna 525 sijoittajaa – joiden joukkoon kuulumme – pyytää jälleen yli 6 000 yritykseltä ympäri maailmaa tietoa näiden

ilmatoriskeistä ja -mahdollisuuksista samassa yhteydessä, kun yrityksiltä kerätään kasvihuonekaasupäästödataa.

CDP:n vesiohjelman puitteissa yrityksiltä kerätään tietoa niiden vedenkäyttöön liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista.

CDP:n metsäohjelma puolestaan kerää tietoa siitä, miten yritykset vaikuttavat tai altistuvat metsien hävittämiselle ja metsäkadolle. Edellä mainitut ilmiöt aiheuttavat 10–15 % maailman hiilidioksidipäästöistä, joten ilmiöt liittyvät läheisesti ilmastomuutokseen.

Lisätietoa CDP:stä osoitteessa [cdp.net](https://www.cdp.net).

### 2.2.3 Yhtiökokoukset

Osallistuimme ensimmäisellä vuosipuoliskolla aktiivisesti yhtiökokouksiin kotimaassa. Yhtiökokouksissa toimitaan FIM Varainhoidon omistajapolitiikan mukaisesti. Kaiken kaikkiaan S-Pankki- ja FIM-rahastot osallistuivat 25 yhtiökokoukseen ja kahteen ylimääräiseen yhtiökokoukseen. Kokoukset, joihin osallistuttiin sekä toiminta kokouksissa, on listattu tämän raportin liitteessä 1.

### 2.2.4 Suora yhtiövaikuttaminen

Aloitimme keväällä vaikuttamiseen tähtäävät keskustelut kolmen eurooppalaisen yhtiön kanssa yritysten toimintatavoista. Vaikuttaminen perustuu vastuullisen sijoittamisen periaatteisiimme. Lisäksi siinä noudatetaan FIM- ja S-Pankki-rahastoille määriteltyä omistajapolitiikkaa ja omistajaohjauksen periaatteita. Vaikuttaminen on potentiaalisesti pitkäkestoista. On todennäköistä, että vaikuttamisen kohteena olevien yhtiöiden lukumäärä kasvaa tulevaisuudessa.

#### Novartis

Novartista on syytetty viime vuosina muun muassa lahjonnasta ja muutoin vilpillisestä toiminnasta erityisesti Kreikassa. Esitettyjen syytösten mukaan Novartis olisi lahjonut

Kreikassa korkeita virkamiehiä markkinoillepääsyä ja lääkkeiden hintojen sopimista vastaan. Vaikuttamisemme kohdistuu hyvän hallintotavan osa-alueelle.

### Bayer

Bayer on hankkinut yhdysvaltalaisen Monsanto:n. Monsanto mukana Bayer ”peri” Monsantoon liitetyt ongelmat.

Vaikuttamisemme keskipisteessä on geenimanipuloitujen tuotteiden negatiivinen vaikutus paikallisiin lajikkeisiin. Lisäksi luonnollisten pölyttäjien arvioidaan vähentyneen merkittävästi joillain alueilla kasvimyrsyille resistanssien viljelykasvien vuoksi. Vaikutuksemme kohdistuu ympäristön osa-alueelle.

### BHP

Kaivosteollisuudessa on sattunut viime vuosina traagisia onnettomuuksia muun muassa kaivosjätteen säilytysaltaiden rikkouduttua. Rikkoutumisista on aiheutunut veden ja lietteen virtaamisen asutuille alueille ja vesistöihin. Onnettomuuksista on aiheutunut valtavaa inhimillistä tuhoa ja merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Yksi näistä onnettomuuksista on vuonna 2015 tapahtunut Samarcon onnettomuus, jota pidetään Brasilian historian pahimpana ympäristökatastrofina. Samarco on Brasialaisen Valen (poissulkulistalla) ja BHP:n tytäryhtiö. Kaivosteollisuudessa on tehty paljon työtä turvallisuusasioiden eteen onnettomuuksien jälkeen. Olemme myös mukana Mining & Tailings Safety -hankkeessa, joka liittyy tämän tyyppisten ongelmien ehkäisyyn.

Omassa BHP:hen kohdistuvassa vaikuttamisessamme keskitymme pääasiassa alueen puhdistamiseen, korvaavien asuinrakennusten rakentamiseen ja asianmukaisten korvausten järjestämisen varmistamiseen. Vaikuttamisemme kohdistuu yhteiskunnan osa-alueelle.

### 2.3 Rahastojen hiilijalanjäljet

Julkaisemme rahastojemme hiilijalanjäljet neljällä tavalla laskettuna. Kaikki laskentatavat eivät kuitenkaan ole sovellettavissa korkosijoituksille. Rahastojen hiilijalanjäljet on listattuna tämän raportin liitteessä kaksi. Julkaisemme luvun, mikäli data kattaa yli 50 prosenttia rahaston sijoituksista. Financial Stability Board Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) on

laatunut yrityksille useita suosituksia siitä, miten niiden tulisi raportoida ilmastonmuutokseen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista.

### 2.4 Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittaminen (engl. Impact Investing) on vastuullisen sijoittamisen alalaji (strategia). Siinä sijoituksia suunnataan toimintaan, jolla tavoitellaan sekä taloudellista tuottoa että mitattavaa yhteiskunnallista tai ympäristöllistä hyötyä. Tuotto–riski-tarkastelun rinnalle nousee kolmas ulottuvuus: vaikuttavuus.

Vaikuttavuussijoittamista voidaan tehdä erilaisten rahoitusinstrumenttien avulla. Näitä voivat olla esimerkiksi oman pääoman ehtoiset sijoitukset, erilaiset lainarakenteet tai niin sanotut tulosperusteiset rahoitussopimukset (Social Impact Bond, SIB). SIB-sijoitustoiminnassa rahasto maksaa kolmansien osapuolten toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään tiettyä yhteiskunnallista ongelmaa. Mikäli mitattavat tulokset ovat positiivisia, maksaa tilaaja rahastolle osan saavutettujen hyötyjen tuomasta säästöstä.

Suomeen vaikuttavuussijoittaminen rantautui vuonna 2015, kun Epiqus Oy perusti ensimmäisen SIB-rahastonsa. Epiquksesta tuli tammikuussa 2019 FIM Pääomarahastot Oy:n tytäryhtiö. Samalla S-Pankin Varallisuudenhoitoliiketoiminnasta tuli Pohjoismaiden johtava toimija vaikuttavuussijoittamisen sektorilla. FIM Pääomarahastot Oy:llä on toiminnassa kolme SIB-rahastoa. Lisäksi valmisteilla on yksi SIB-rahasto.

- **TyHy-SIB** keskittyy työhyvinvoinnin parantamiseen. Rahasto on toiminut vuodesta 2015 asti. Rahasto maksaa kolmansien osapuolten toteuttamia toimenpiteitä, joilla parannetaan asiakasorganisaation työntekijöiden työhyvinvointia. Mikäli toteutetut toimenpiteet vähentävät sairauspoissaoloja, maksaa tilaaja rahastolle tulospalkkion, josta muodostuu rahaston tuotto. Tilaajina on neljä kunnallisista tai valtiollista organisaatiota. Tilaajilta saatu palaute on ollut positiivista ja interventioiden on todettu parantavan työhyvinvointia.

Rahaston taloudelliset tulokset selviävät rahaston toimikauden päättyessä 2020.

- **Koto-SIB** keskittyy Suomeen tulleiden maahanmuuttajien ja pakolaisten työllistämiseen. Tilaajana rahastossa on työ- ja elinkeinoministeriö. Tulospalkkio määräytyy maahanmuuttajien työllistymisen valtiolle tuomien verotulojen kasvun ja työttömyydestä maksettavien markkinatukien vähenemisen kautta. Rahasto maksaa kolmansien osapuolten toteuttamia toimenpiteitä, joilla kotoutetaan maahanmuuttajia ja työllistetään heitä. Rahasto on ollut toiminnassa vuodesta 2017 asti ja tulokset ovat olleet hyviä. Ohjelmaan tulleista maahanmuuttajista noin puolet on saatu työllistettyä. Rahaston taloudelliset tulokset selviävät rahaston toimikauden päättyessä 2023.
- **Lapset SIB** keskittyy lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn. Rahaston tilaajina ovat kunnat ja kaupungit. Rahasto maksaa kolmansien osapuolten työn, jolla pyritään ehkäisemään valitun kohderyhmän

syrjäytymisen riskiä ja pienentämään lastensuojelun kustannuksia. Kunnat maksavat rahastolle osan lastensuojelun kustannusten pienenemisestä saatavasta rahallisesta hyödystä. Vuoden 2019 ensimmäisen puolivuotiskauden lopussa interventiot ovat käynnissä Hämeenlinnassa ja Vantaalla. Sopimus kolmannen kunnan kanssa on jo allekirjoitettu ja toimenpiteet alkavat kunnassa syksyllä. Rahaston rahoituskierron on parhaillaan käynnissä.

- **Työ-SIB** keskittyy pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Tilaajana rahastossa on työ- ja elinkeinoministeriö. Tulospalkkio määräytyy työllistymisen tuomien hyötyjen kautta. Rahasto pyritään tuomaan markkinoille vuoden 2019 aikana.

Jatkossa FIM Pääomarahastot Oy pyrkii laajentamaan vaikuttavuussijoittamisen tuotevalikoimaa tuomalla markkinoille myös tuotteita, jotka eivät perustu SIB-konseptiin.



## MITEN ILMASTONMUUTOS, KESKUSPANKIT JA RAHOITUSVAKAUS LIITTYVÄT TOISIINSA?

### **Ilmastonmuutos on huomattava riski maapallon tulevaisuuden lisäksi talouskasvulle ja rahoitusvakaudelle.**

Maailman talousfoorumin (WEF) riskiraportin mukaan monet vaikutuksiltaan suurimmat globaalit riskit kytkeytyvät ilmastonmuutokseen. Aikaa on kulunut, ja toimeettomuus ilmastonmuutoksen osalta nostaa kustannuksia.

Samalla ilmastonmuutoksen riskit rahoitusvakaudelle ovat nousseet. Keskuspankit ovatkin aktivoituneet ja lähteneet mukaan ilmastonmuutoskeskusteluun. Ilmastonmuutos muodostaa riskejä rahoitusvakaudelle ja kuuluu täten keskuspankkien mandaatteihin.

Englannin keskuspankki on jo jonkin aikaa pitänyt asiaa esillä, ja se on pisimmällä ilmastonmuutospohdintoissaan. Euroopan keskuspankki (EKP) on myös liittynyt mukaan keskusteluun, ja Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn on nostanut asian esille Suomessa.

Englannin keskuspankin pääjohtaja Mark Carney piti syyskuussa 2015 puheen, jossa hän kuvaili ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja riskejä rahoitussektorille. Carneyn mukaan ilmastonmuutos on horisontin tragedia (tragedy of the horizon), eli tilanne, jossa vahingot syntyvät niin pitkän ajan kuluessa, että harvalla taloudellisella toimijalla on lyhyellä aikavälillä kannustinta puuttua asiaan. Sitten kun vahingot ovat jo ilmeisiä, voi olla myöhäistä tai huomattavasti hankalampaa korjata asiaa.

Ilmastonmuutos vaikuttaa rahoitusvakautteen fyysisten riskien ja siirtymävaiheen riskien kautta. Fyysisiä riskejä ovat äärimmäiset sääilmiöt ja muuttuvat ilmasto-olosuhteet. Kuivuus, tulvat, myrskyt ja merenpinnan kohoaminen tuhoavat omaisuutta ja aiheuttavat taloudellisia tappioita. Nämä riskit voivat vaikuttaa myös yritysten tuotantoketjuihin. Tämän seurauksena tuottavuuden kasvu voi hidastua. Ilman vakuutusta fyysiset riskit voivat aiheuttaa suuria tappioita.

Siirtymävaiheen riskejä muodostuu, kun yritykset ja kotitaloudet vähentävät päästöjään ja muokkaavat toimintaansa vähähiiliseksi. Muutokset ilmastopolitiikassa, teknologiassa ja kuluttajien preferensseissä voivat johtaa monien varallisuusarvojen uudelleenhinnoitteluun ja vaikeuttaa useiden yritysten toimintaedellytyksiä. On vielä epäselvää, miten nopeasti tämä uudelleenhinnoittelu tapahtuu, mutta sillä voi olla merkittävä vaikutus rahoitusvakautteen ja rahoitussektorin toimijoihin.

Siirtymäriski kohdistuu selvimmän sijoittajiin, joilla on tuntuja sijoituksia yrityksiin, joiden liikevaihdosta suuri osa tulee hiilidioksidipäästöjä aiheuttavasta liiketoiminnasta. Kaikki sijoittajat eivät kuitenkaan pysty irtautumaan hiili-intensiivisistä sijoituksista ennen kuin niiden arvostukset alkavat laskea.

Ilmastonmuutoksen riskejä rahoitusvakaudelle on edelleen vaikea arvioida kattavasti, sillä monia tekijöitä ei tunneta vielä kunnolla. Tiedon lisääminen on tärkeää riskien arvioimisen ja vähentämisen näkökulmasta. On ymmärrettävä, miten taloudellinen toiminta vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja päinvastoin.

### **Mitä keskuspankit voivat tehdä?**

Keskuspankit ovat mandaattiansa puitteissa mukana ilmastonmuutoskeskustelussa. Keskuspankeilla on esimerkiksi laajat tutkimusresurssit, joita voidaan hyödyntää ilmastonmuutoksen riskien ja rahoitussektorin vaikutusten arvioimisessa.

Parempi tietojen raportointi ja tiedottaminen on yksi keino, joka keskuspankeilla ja sääntelyviranomaisilla on käytössään. Keskuspankit voivat vaatia parempaa tiedottamista ilmastonmuutokseen liittyvistä riskeistä itseltään, sijoittajilta ja yrityksiltä. Jotta riskeistä saadaan kattava kokonaiskuva, tiedonkeruun tulisi pitää sisällään valtaosa talouden toimijoista. Ilmastoasioiden raportointia kehittänyt TCFD-työryhmä (The Financial Stability Board Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) on

laatinut yrityksille useita suosituksia siitä, miten niiden tulisi raportoida ilmastonmuutokseen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista.

Sääntely on myös yksi keino. Parhaillaan keskustellaan siitä, tulisiko ilmastonmuutosriskit ottaa huomioon pankkien reservi-, likviditeetti- ja pääomavaatimuksissa. EU:ssa pohditaan sitä, olisiko pankkien mahdollista saada helpotusta pääomavaatimuksista vihreän lainauksen perusteella.

Rahapolitiikan virityksellä keskuspankit pystyvät myös vaikuttamaan

ilmastonmuutokseen. Tällä vuosikymmenellä keskuspankit ovat ostaneet runsaasti arvopapereita elvyttävän rahapolitiikan puitteissa. Nämä ostot ovat herättäneet keskustelua siitä, pitäisikö keskuspankkien harjoittaa ”vihreää määrällistä elvytystä”.

Rahoitussektorilla on tärkeä rooli ilmastonmuutoksen vaikutusten minimoimisessa. Monilla toimilla pystytään vaikuttamaan siihen, että myös jatkossa maapallollamme on hyvä elää, eikä horisontin tragedia pääse toteutumaan.



**Timo Hirvonen**  
pääekonomisti

## LIITTEET

## Liite 1

Yhtiö	Päivämäärä	Toiminta kokouksessa
Amer Sports (EGM) Oyj	23.1.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Kone OYJ	26.2.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Wartsila OYJ Abp	7.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Stora Enso OYJ	14.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Cargotec Oyj	19.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Oriola	19.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Tokmanni Oyj	19.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Tieto OYJ	21.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Fortum OYJ	26.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Orion Oyj	26.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Outokumpu OYJ	27.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Sanoma OYJ	27.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
DNA Oyj	28.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Konecranes OYJ	28.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Metsa Board OYJ	28.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Nordea Bank Abp	28.3.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Neste Oyj	2.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Elisa OYJ	3.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
UPM Kymmene OYJ	4.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Kesko OYJ	8.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Nokian Renkaat OYJ	9.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Sampo Oyj	9.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Huhtamäki	25.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Metso OYJ	25.4.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Altia Oyj	15.5.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Nokia OYJ	21.5.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.
Cramo Oyj (EGM)	17.6.2019	Kannatettiin yhtiökokouksutsun esityksiä.

## Liite 2

Rahasto	CO2e-päästöt (tonnia/sijoitettu M\$)	CO2e-päästöt yhteensä (tonnia CO2e)	CO2e-intensiteetti (tonnia / M\$ myynti)	CO2e-intensiteetin painotettu keskiarvo (tonnia CO2e / M\$ myynti)	Datan kattavuus
FIM Brands	43	2 010	59	59	100 %
FIM Eurooppa	281	24 631	263	217	100 %
FIM Fenno	158	9 899	195	257	95 %
FIM Frontier	212	15 138	483	259	67 %
FIM IG Green ESG	-	-	-	67	78 %
FIM Kehittyvät Markkinat ESG	76	14 719	121	119	98 %
FIM Lyhyt Korko	-	-	-	253	50 %
FIM Multifactor Osake Eurooppa	185	5 222	179	153	100 %
FIM Multifactor Osake USA	157	6 019	268	369	100 %
FIM Passiivinen Eurooppa ESG	146	6 925	177	132	95 %
FIM Rohto	8	307	18	22	99 %
FIM Tekoäly	110	1 810	95	49	94 %
FIM USA	71	6 512	166	226	100 %

Certain information ©2018 MSCI ESG Research LLC. Reproduced by permission; no further distribution.

### Miten rahastojen hiilijalanjäljet on laskettu?

**CO2e-päästöt-sarake** kuvaa salkun normalisoitua osuutta sijoituskohteiden tason 1 ja tason 2 CO2e-päästöistä. Luku on riippumaton rahaston koosta. Koska laskennassa käytetään omistusosuus yhtiöstä -metodologiaa, luku ei sovellu rahastoihin, joissa on muita kuin osakesijoituksia. CO2e-päästöt yhteensä -sarake kuvaa salkun osuutta sijoituskohteiden tason 1 ja tason 2 hiilijalanjäljestä. Rahaston katsotaan omistavan kunkin yhtiön päästöistä omistusosuuden verran. Luku on riippuvainen salkun koosta. Koska laskennassa käytetään omistusosuus yhtiöstä -metodologiaa, luku ei sovellu rahastoihin, joissa on muita kuin osakesijoituksia.

**CO2e-intensiteetti-sarake** kuvaa kuinka tehokas salkku on tason 1 ja tason 2 CO2e-päästöjen näkökulmasta suhteessa tuotokseen, jota kuvataan yritysten myynnillä. Rahaston katsotaan omistavan kunkin yhtiön päästöistä omistusosuuden verran. Luku on riippuvainen salkun koosta. Koska laskennassa käytetään omistusosuus yhtiöstä metodologiaa, luku ei sovellu rahastoihin, joissa on muita kuin osakesijoituksia. Koska laskennassa käytetään omistusosuus -yhtiöstä metodologiaa, luku ei sovellu rahastoihin, joissa on muita kuin osakesijoituksia.

**CO2e-intensiteetin painotettu keskiarvo -sarake** kuvaa salkkuyhtiöiden tason 1 ja 2 päästöjen suhdetta niiden liikevaihtoon. Luku kuvaa salkun altistumista hiili-intensiivisiin yrityksiin. Luku ei riipu omistusosuudesta eikä salkun koosta. Koska luku ei ole riippuvainen rahaston omistusosuudesta sijoituskohteissa metodologiasta, soveltuu se myös rahastoille, joissa on sijoituksia yrityslainoihin.